To: (10)(2e) [(10)(2e) @gdanimalhealth.com]; (10)(2e))[(10)(2e) @minlnv.nl]
Cc: (10)(2e) [(10)(2e) @rivm.nl]; (10)(2e))[(10)(2e) @minlnv.nl]; (10)(2e) (10)(2e) [(10)(2e) @rivm.nl]; (10)(2e) [(10)(2e) @rivm.nl]; (10)(2e))(2e) [(10)(2e) @gddiergezondheid.nl]; (10)(2e), (10)(2e))[(10)(2e) @uu.nl]; (10)(2e))[(10)(2e) @uu.nl]
From: (10)(2e))
Sent: Wed 7/8/2020 7:08:48 AM
Subject: RE: beoordelen hygieneprotocol nertsen
Received: Wed 7/8/2020 7:09:44 AM

Hoi (10)(2e)
Dank voor deze aanvulling en het benadrukken nogmaals dat de contacten van mensen met de nertsen, die veelvuldig hebben plaatsgevonden de afgelopen tijd, en nog steeds, de meest zwakke plek is. Daarom is het aanscherpen van eisen aan mensen die dit werk doen en PBM dragen hierbij essentieel.
Ik denk dat (10)(2e) hiermee vooruit kan en met de lijst hieronder gaan we in het vervolgtraject waarin jij ook betrokken bent de bedrijven goed analyseren om nader inzicht te krijgen in de belangrijkste oorzaken van de aanhoudende uitbraken en hoe dit tegen te gaan is.
Fijn dat we nertsenkenners in ons midden hebben! Laten we dit verder uitwerken in kleiner committee en uiteraard het Ministerie informeren als we weer een stapje verder zijn.
Groetjes

(10)(2e) Universiteit Utrecht | Diergeneeskunde | Department Landbouwhuisdieren | Martinus G. de Bruingebouw | Yalelaan 7, 3584CL Utrecht | (10)(2e) (10)(2e) | (10)(2e) @uu.nl (10)(2e)
Universiteit Utrecht Diergeneeskunde

From: (10)(2e) < (10)(2e) @gdanimalhealth.com>
Sent: woensdag 8 juli 2020 08:52
To: (10)(2e))' < (10)(2e) @minlnv.nl>; (10)(2e)) < (10)(2e) @uu.nl>
Cc: (10)(2e) < (10)(2e) @rivm.nl>; (10)(2e)) < (10)(2e) @minlnv.nl>; (10)(2e) < (10)(2e) @rivm.nl>; (10)(2e) < (10)(2e) @rivm.nl>; (10)(2e))(2e) < (10)(2e) @gddiergezondheid.nl>; (10)(2e), (10)(2e)) < (10)(2e) @uu.nl>; (10)(2e)) < (10)(2e) @uu.nl>
Subject: RE: beoordelen hygieneprotocol nertsen

Hallo (10)(2e)
Ik vind het goed dat het hygiëneprotocol wordt aangescherpt. Hierbij moet mijn inziens de nadruk liggen bij de contacten met de nertsen. Alle nertsen zijn besmet geraakt door mensen die het virus bij zich hadden en infectieus waren, zo was bij NB1 tm NB4.

Mogelijke werkzaamheden waarbij mensen contact hebben gehad met de nertsen, of met de pups en of het nachthok met strooisel of in de ren, welke hebben er plaatsgevonden sinds 1 mei:

- Puptelling na geboorte (tot ± 10 mei)
  - Doet niet iedereen
- Puptelling op 3 wkn leeftijd (15-30 mei)
  - Doet niet iedereen
- Verplaatsen alle teven zonder pups (geen worp (gust) of pups verloren)
  - naar een apart gedeelte van de farm, niet tussen de teven met pups
  - doet niet iedereen

- Verwijderen nestverkleiner (4 wkn leeftijd)
- Voerklep lager zetten zodat pups kunnen mee-eten (4-5 wkn leeftijd)
- Verwijderen inleghor met veel mest erop (5 wkn leeftijd)
  - Het inleghor ligt in de ren sinds half april en heeft kleinere maasgrootte waardoor pups na geboorte er niet doorheen vallen
  - De mest van de teef valt er ook niet doorheen en hoopt op
- Vaccineren van de pups op 6 weken leeftijd

    - Iedere pup wordt vastgehouden en subcutaan gevaccineerd
- Verspenen, 1 of 2 pups blijven bij de teef, de andere worden verspeend, blijven bij elkaar of worden gemixt met pups van andere nesten (vanaf 8 weken leeftijd (± 1 juli) = nu

De werkzaamheden vanaf 4 weken leeftijd zijn net voor en net na de screening op antilichamen uitgevoerd, op ieder bedrijf. Er is veel contact geweest met iedere ren waar een teef met pups in zit. Wie hebben dat gedaan? Hoe waren ze beschermd? Hoe was hun conditie? Met wie hebben ze buiten werktijd contact?

De nieuwe besmettingen sinds de screening zijn gevonden in de uitval (max 5 per bedrijf) welke voor de EWS wekelijks is onderzocht. Meer informatie van de uitval is waardevol en kan verzameld worden door de pelsdierhouder:

- Datum, hal, rij, kooi
- Type nerts
    - Teef met pups
        - Hoe is de conditie van de pups
    - Pup
        - Reutje of teefje
    - Teef zonder pups
    - Fokreu
- Conditie
    - Goed
    - Slecht – slijter
- Kooi
    - Goed
    - Voerresten
    - Dunne mest

Nertsenvoer bestaat uit een mix van vis en kipafval, gemengd met granen en een premix en wordt op 0 oC aangeleverd en opgeslagen in een geïsoleerde silo. De voerleverancier komt niet op de farm. De nertsen worden gevoerd door het voer op de ren te leggen vanuit een voerwagen, middels een slang (soort stofzuigslang). Iedere ren wordt individueel gevoerd. Tijdens het voeren worden de nertsen beoordeeld. Er wordt 2 of 3x per dag gevoerd. Oude voerresten worden afgevoerd. De voerwagen staat in een koelcel. Ook de destructietonnen staan in een koeling. Rendac komt niet op het bedrijf, de destructietonnen worden buiten het terrein geladen.

Op vrijwel iedere farm heb je veel mee-eters in de vorm van ongedierte en vogels. Die eten het gemorste voer (nertsen laten wel eens wat vallen) of zitten op het voer op de ren. Maatregelen tegen deze mee-eters worden wel genomen, maar daarmee zijn ze niet weg.
Onder de kooien ligt altijd strooisel. De nertsen krijgen zeer regelmatig strooisel in het nachthok en al spelend ligt het dan snel onder de ren. Moet je dit regelmatig opruimen met veel stofontwikkeling tot gevolg (infectiegevaar?) of laat je dit liggen en verwijder je het aan het einde van het jaar (gebruikelijk). Een ontsnapte nerts heeft zeer waarschijnlijk contact met dit strooisel gehad en afvoeren van deze nerts vind ik ook verstandig.

Aanscherpen van de hygiëne tijdens de werkzaamheden met en bij de nertsen is zeer waardevol. Een inventarisatie naar de uitvoering van eerder genoemde activiteiten (vanaf 1 mei) op de besmette bedrijven kan inzicht geven of daar zwakke hygiëne punten zijn geweest.

Groeten,
(10)(2e)

Van: (10)(2e)) < (10)(2e) @minlnv.nl>
Verzonden: dinsdag 7 juli 2020 19:29
Aan: (10)(2e)) < (10)(2e) @uu.nl>
CC: (10)(2e) < (10)(2e) @rivm.nl>; (10)(2e)) < (10)(2e) @minlnv.nl>; (10)(2e) < (10)(2e) @rivm.nl>; (10)(2e) < (10)(2e) @rivm.nl>; (10)(2e))(2e) < (10)(2e) @gddiergezondheid.nl>; (10)(2e), (10)(2e) < (10)(2e) @gdanimalhealth.com>; (10)(2e)) < (10)(2e) @uu.nl>; (10)(2e)) < (10)(2e) @uu.nl>
Onderwerp: Re: beoordelen hygieneprotocol nertsen

Heel erg bedankt allemaal!

(10)(2e)

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 7 jul. 2020 om 19:23 heeft (10)(2e)) < (10)(2e) @uu.nl> het volgende geschreven:

Beste allen,

Ik wilde net mijn nieuwe versie versturen, toen deze mail kwam. Ik heb deze punten nog even snel in het rood in mijn document gezet zodat duidelijk is hoe RIVM hier tegenaan kijkt.

In de bijlage dus het concept-advies over de 2 documenten die wij moesten beoordelen. Alle adviseurs staan in de cc zodat die nog uiterlijk morgenvroeg kunnen aangeven als ik dingen niet goed heb verwoord.

@(10)(2e) sommige zaken gaan vast verder dan de acute zaken die ivm de kamerbrief van morgen aan de orde zijn, maar zijn wel dingen die we belangrijk vinden om te noemen en in het achterhoofd te hebben bij vervolgacties en adviezen
Ook kan ik me voorstellen dat bepaalde suggesties en adviezen vanuit beleidsoogpunt niet handig zijn maar het is aan jullie om hier kritisch naar te kijken. Ik heb vooral met de veterinaire / epidemiologische blik gekeken hiernaar, met als grote kanttekening en disclaimer dat we ook nog veel niet weten van dit virus en de nertsenhouderij en de huidige adviezen straks wellicht niet passend kunnen blijken te zijn.
@Adviseurs/medeauteurs: veel van wat jullie hebben gezegd komt in dit document nog niet voor, want voert voor nu nog te ver, maar neem ik mee in het vervolgtraject waarbij we in meer detail gaan uitpluizen wat risicofactoren zijn waar nadere acties wenselijk voor zijn.

Groetjes en bedankt allemaal

(10)(2e)
Universiteit Utrecht | Diergeneeskunde | Department Landbouwhuisdieren | Martinus G. de Bruingebouw | Yalelaan 7, 3584CL Utrecht | (10)(2e) | (10)(2e) | (10)(2e) @uu.nl | (10)(2e)
<image001.jpg>

From: (10)(2e) < (10)(2e) @rivm.nl>
Sent: dinsdag 7 juli 2020 18:57
To: (10)(2e)) < (10)(2e) @uu.nl>; (10)(2e)) < (10)(2e) @minlnv.nl>
Cc: (10)(2e)) < (10)(2e) @minlnv.nl>; (10)(2e) < (10)(2e) @rivm.nl>; (10)(2e) < (10)(2e) @rivm.nl>
Subject: RE: beoordelen hygieneprotocol nertsen

Beste allen,

Hierbij mijn opmerking toegevoegd.
De route van mens op dier transmissie is de meest waarschijnlijke introductiewijze op de bedrijven.
In het protocol (paragraaf 5) staat al heel duidelijk dat mensen die klachten hebben, of contact hebben gehad met mensen met mogelijk COVID-19 (koorts en/of benauwdheid) of een contact zijn van iemand met COVID-19 **niet in de stal mogen komen**.
De triage hierop is van groot belang, en dient dagelijks plaats te vinden, zeker bij tijdelijke medewerkers. Extra aandacht is nodig voor arbeidsmigranten, vanwege taalbarrière.

Vanuit het LCI adviseren we **niet** om standaard medische mond-neusmaskers te gebruiken op niet besmette bedrijven.
Eventueel kan een niet medische mondmasker of een spatscherm overwogen worden.

Overigens is het advies t.a.v. mond-neusmaskers op bedrijven die besmet zijn niet meer correct, hier worden FFP2 maskers geadviseerd, zie ook: https://lci.rivm.nl/handreiking-covid-19-nertsenbedrijven

Met vriendelijke groet,

(10)(2e)
(10)(2e)

T (10)(2e)
M (10)(2e)
(10)(2e) @rivm.nl
(10)(2e)

Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM)
Landelijke Coördinatie Infectieziektebestrijding (LCI)
Antonie van Leeuwenhoeklaan 9 | 3721 MA Bilthoven
Postbus 1 (interne postbak (10)(2e) | 3720 BA Bilthoven
T ((10)(2e)

Van: (10)(2e)) < (10)(2e) @uu.nl>
Verzonden: dinsdag 7 juli 2020 13:12
Aan: (10)(2e)) < (10)(2e) @minlnv.nl>
CC: (10)(2e) < (10)(2e) @rivm.nl>
Onderwerp: FW: beoordelen hygieneprotocol nertsen
Urgentie: Hoog

Hoi (10)(2e) en (10)(2e)

Als voorschot op ons advies alvast mijn gedachtenspinsels op papier. Deze worden vanmiddag nog door mensen met verstand van de nertsenhouderij bekeken en aangevuld. Dit is dus echt voorlopig en kan dus heel anders worden maar misschien goed als Nynke alvast wat kan meelezen. We hopen einde dag een eindversie te kunnen maken.

Groetjes

(10)(2e)
Universiteit Utrecht | Diergeneeskunde | Department Landbouwhuisdieren | Martinus G. de Bruingebouw | Yalelaan 7, 3584CL Utrecht | (10)(2e) (10)(2e) | (10)(2e) @uu.nl | (10)(2e)
<image001.jpg>

From: (10)(2e))
Sent: dinsdag 7 juli 2020 08:43
To: (10)(2e) < (10)(2e) @gdanimalhealth.com>; (10)(2e)))(2e) < (10)(2e) @gddiergezondheid.nl>
Cc: (10)(2e)) < (10)(2e) @uu.nl>
Subject: RE: beoordelen hygieneprotocol nertsen
Importance: High

Hoi allemaal,

Bijgevoegd mijn voorzet in het document 'advies'. Vooral de rode stukken twijfel ik over.
De originele documenten en de regelgeving ook even toegevoegd. Kunnen jullie vanmiddag even meelezen? Eind van de dag wil ik het sturen naar ministerie en RIVM

Groetjes

(10)(2e)
Universiteit Utrecht | Diergeneeskunde | Department Landbouwhuisdieren | Martinus G. de Bruingebouw | Yalelaan 7, 3584CL Utrecht | (10)(2e) | (10)(2e) | (10)(2e) @uu.nl | (10)(2e)

From: (10)(2e))
Sent: maandag 6 juli 2020 17:31
To: (10)(2e) < (10)(2e) @gdanimalhealth.com>; (10)(2e))(2e) < (10)(2e) @gddiergezondheid.nl>
Cc: (10)(2e)) < (10)(2e) @uu.nl>
Subject: RE: beoordelen hygieneprotocol nertsen

Hoi (10)(2e)

Geen bijlagen in die mail maar wel nu in de mail met bijlage hygieneprotocol nertsenbedrijven. Ik had zelf ergens de hygieneprotocollen gevonden en gevraagd of dit de juiste waren. Het antwoord was ja.
Ik maak een voorzet en als jij dan in de middag mee kunt kijken dan is dat erg mooi

In de andere mail zie je mijn mailwisseling met NVWA: inderdaad heb ik ruimingsverslagen gevraagd. Ik ga ook snel contact leggen met de ongediertebestrijders (ken ik goed uit de vogelgriep en zij werken veel met mijn familie ook, dus ik krijg altijd vrij makkelijk info van hen).

Ik denk niet dat we alle bedrijven moeten doen: daarom hebben we de sequenties/cluster analyses nodig @(10)(2e) die moeten bij Erasmus vandaan komen denk ik. Kan ik die via (10)(2e) vragen of heeft (10)(2e) (10)(2e) al deze info ook?

Goede punten al. Ik denk ook nog wel aan grotere tussenbedrijfcontacten zoals leveringen voer(en hoe zit het met het slachtafval zelf: is dat 100% veilig??), reservoirs van andere dieren dan katten (ratten/muizen/egels??) die tussen bedrijven kunnen lopen en wie weet is er ook sprake van opzettelijk handelen, al dan niet door de mensen zelf of door anderen die de sector niet een warm hart toedragen. Alle opties moeten we denk ik meenemen maar bij het laatste wel voorzichtigheid betrachten en vooral de data (sequenties, serologie etc) wat betreft antedateren van insleepmomenten voor zichzelf laten spreken.

Samengevat:
- Ik kijk uit naar jullie data bij GD
- Ik hou druk op de info van NVWA
- ik vraag na wat (10)(2e) nog meer heeft of (10)(2e) (sequenties???) en evt benader ik (10)(2e)
- ik ga de ongediertebestrijders alvast warm maken voor info overdracht
- Ik ga alvast een blik werpen op het hygieneprotocol en stuur die morgen in de loop van de dag langs

Groetjes

(10)(2e)
Universiteit Utrecht | Diergeneeskunde | Department Landbouwhuisdieren | Martinus G. de Bruingebouw | Yalelaan 7, 3584CL Utrecht | (10)(2e) | (10)(2e) | (10)(2e) @uu.nl | (10)(2e)

From: (10)(2e) < (10)(2e) @gdanimalhealth.com>
Sent: maandag 6 juli 2020 17:04
To: (10)(2e)) < (10)(2e) @uu.nl>; (10)(2e))(2e) < (10)(2e) @gddiergezondheid.nl>
Cc: (10)(2e)) < (10)(2e) @uu.nl>
Subject: RE: beoordelen hygieneprotocol nertsen

Hoi (10)(2e)
Had bij deze mail een bijlage? Die heb ik niet ontvangen.

Morgenochtend ben ik op bedrijfsbezoek (pluimvee) maar wil daarna zeker kijken naar de lijst als die er is.
Ik verzamel de informatie die we hier bij GD hebben van de besmette bedrijven ná de serologie screening. Daarnaast heeft de NVWA ook vragen gesteld ttv de ruiming. Die verslagen hebben we ook nodig lijkt me.

De bedrijven liggen redelijk dicht bij elkaar, we kunnen er echt wel 3 per dag bezoeken denk ik, misschien wel 4. Rondgang over de bedrijven heeft geen zin, de rennen zijn leeg. De afname van de bioscan past ook in 1-1,5 uur, daarbinnen kun je veel vragen stellen. Het gaat nu over 16 locaties, waarvan een aantal van dezelfde familie.

In de GD enquête hebben we informatie over de personele contacten vanaf maart. Moeten we nu uitgaan van een hele recente besmetting waarbij de contacten en de activiteiten in de werptijd centraal staan (eind april/begin mei) en vervolgens lactatieperiode?
Hoeveel contact is er met de nertsen, met welke hulpmiddelen heeft men nesten gecontroleerd? etc
Wie heeft er geholpen, wie heeft wat gedaan op de farm?
Wanneer we uitgaan van de besmetting in de paarperiode bij de eerste bedrijven, is daar het contact tussen de dieren massaal: teef naar reu, wisselen, minimaal 5 teven per reu. Naast het dier-op-dier contact is er ook massaal contact geweest met de vanghandschoenen en iedere nerts op het bedrijf. Het dier-op-dier contact is in de werp en lactatie periode helemaal niet aan de orde. Er kan wel veel contact zijn met de nerts en de handschoen, die bij ieder nest gebruikt wordt. En pups tellen doe je met je blote handen.
Wie heeft geholpen in de werp en lactatieperiode en liep te snotteren???
We weten in welke EWS ronde er positieve dieren zaten. Wat weten ze van de uitval? Er valt nog veel info te verzamelen wat mogelijk het introductiemoment in beeld brengt.

Groeten,
(10)(2e)

Van: (10)(2e)) < (10)(2e) @uu.nl>
Verzonden: maandag 6 juli 2020 14:24
Aan: (10)(2e) < (10)(2e) @gdanimalhealth.com>; (10)(2e) l)(2e) < (10)(2e) @gddiergezondheid.nl>
CC: (10)(2e)) < (10)(2e) @uu.nl>
Onderwerp: beoordelen hygieneprotocol nertsen

Hoi(10)(2e)en (10)(2e)
(10)(2e) vroeg mij om even kritisch naar het hygieneprotocol voor de bedrijven te kijken, net als we dat voor vogelgriep hebben gedaan. Ik zou ook nog in contact gebracht worden met (10)(2e) van het RIVM hierover. Op hele korte termijn zouden ze advies erover willen. Ik heb gezegd dat het handig is als ook 1 van jullie even meeleest met jullie nertsenachtergrond. Hebben jullie tijd om morgenochtend ook een blik te werpen op mijn voorzet als ik het zo snel voor elkaar krijg en dat we dan morgen eind van de dag een advies kunnen afmaken of er nog grote zaken ontbreken met de kennis van nu?
Groetjes

(10)(2e)
Universiteit Utrecht | Diergeneeskunde | Department Landbouwhuisdieren | Martinus G. de Bruingebouw | Yalelaan 7, 3584CL Utrecht | (10)(2e) | (10)(2e) | (10)(2e) @uu.nl | (10)(2e)
<image001.jpg>

Disclaimer

Dit bericht is strikt vertrouwelijk en alleen bestemd voor geadresseerde. Als u dit bericht per abuis hebt ontvangen, wordt u verzocht de afzender te informeren. Ook verzoeken wij u het bericht te vernietigen en de inhoud niet onder derden te verspreiden. GD sluit elke aansprakelijkheid uit voor directe of indirecte schade voortkomende uit het gebruik van (de inhoud van) dit e-mail bericht. GD te Deventer staat ingeschreven bij de kamer van koophandel als 'Gezondheidsdienst voor Dieren b.v.' onder nummer 08117636.

The content of this message is confidential and intended solely for the addressee. If you have received this e-mail in error, please advise us and delete it. You should not copy nor disclose its contents to any other person. GD excludes any liability whatsoever for any direct or consequential loss arising from the use of this e-mail or its contents. GD, whose office is in Deventer, is registered with the Chamber of Commerce as 'Gezondheidsdienst voor Dieren b.v.' under number 08117636.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
www.rivm.nl *De zorg voor morgen* begint vandaag

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.
www.rivm.nl/en Committed to *health and sustainability*

<Advies hygieneprotocollennertsen_20200707inclinputRIVM.docx>

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.
De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.
The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Disclaimer

Dit bericht is strikt vertrouwelijk en alleen bestemd voor geadresseerde. Als u dit bericht per abuis hebt ontvangen, wordt u verzocht de afzender te informeren. Ook verzoeken wij u het bericht te vernietigen en de inhoud niet onder derden te verspreiden. GD sluit elke aansprakelijkheid uit voor directe of indirecte schade voortkomende uit het gebruik van (de inhoud van) dit e-mail bericht. GD te Deventer staat ingeschreven bij de kamer van koophandel als 'Gezondheidsdienst voor Dieren b.v.' onder nummer 08117636.

The content of this message is confidential and intended solely for the addressee. If you have received this e-mail in error, please advise us and delete it. You should not copy nor disclose its contents to any other person. GD excludes any liability whatsoever for any direct or consequential loss arising from the use of this e-mail or its contents. GD, whose office is in Deventer, is registered with the Chamber of Commerce as 'Gezondheidsdienst voor Dieren b.v.' under number 08117636.